

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indólt: Bétsből, Kedden Februárius 28-dik napján; 1815-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Fels. Angliai Királyné, és a' régens Herceg rendelések szerint, a' Fels. öreg és régen betegeskedő Királynak állapotjáról a' körülötte forgó orvos doktorok, minden hónap végén, tartoznak öfave gyűlni, és az Eő Felsege környütlálásait szorosan megvizálni, feljegyezni, és nem tsak Eő Királyi Felsegeknek, hanem a' Parlamentumnak is az arra kirendelt Commissariusok által tudokra adni. Ezeknek az ő jelentések szerint, a' múlt December utolsó napján frissen volt Eő Királyi Eelsege, hanem gyakrabban fel ébredt álmából, 's nem voltak olly nyugódalmas éjtszakái, mint az az előtt való hónapokban, melyet az udvari körülötte forgó orvos Doktoroknak értelmek szerint, az időnek rendkívül való változásai okoztak vala.

A' régens herceg az e' folyó Februárius 8-dik napján Brightonból Londonba váratott, mivel a' következett napon a' Parlamentum gyűlésének el kellett kezdődni. Valamint a' jövedelmekért fizetendő adónak eltörleséért a' lakosok, úgy az eleségnek, nevezetesen a' kenyérnek való buzának és gabonának idegen országokból való behordások ellen esedező levelet igyekeztek a' mezei gazdák a' Parlamentumnak benyújtani, kiváltképen azért, mivel, olly nagy adó alá vannak a' gabonatermő föl-

dek Angliában vetve, 's a' munkásoknak bérek is olly igen felemelkedett, hogy Frantzia, Lengyel, és Prussziai Országokban sokkal oltsobb az élet, következképen lehetetlen a' mezei gazdáknak és árendásoknak boldogulni.

A' Bedfordi Grófságban gyűllés tartván e' tárgy felől, Whitbread Ur azt mondotta, hogy a' közelebb máit szük esztendőben lehetetlen lett volna Angliának élni, ha semmi gabonát nem hozták volna oda idegen földről, hogy a' földművelés olly igen gyakoroltatik Angliában, mint másott akar bolda hogy nem tsak a' sovány termés, hanem a' földnek művöltá is szükségessé teszi a' gabonának idegen földről Angliába való behéhoratását, mivel az Anglia Országi gabona könnyü lévén nem ad annyi lisztet, mint a' Lengyel és Prusszia Országi; nem szükség a' Parlamentumnak magát abba avatni, az Ország industriájára és a' kereskedésre ügyelők tartoznak arról gondot viselni, a' mérték erányofságothelyre állítani, e' pedig nem következne, ha néhánykor szük esztendők nem volnának; a' gabona bé és kibordása ellen semmi tilalmazó törvényt hozni nem lehet. 1792-dik esztendőben a' Frantzia Kormányzék éhség által akarta Angliát meggyőzni, 's e' végre a' gabonának Frantzia országból Angliába való horadását szorosan meg tilalmazta; még ismiad azáltal minden héten 30.000 köből tiszta

buza vitetett Fr. Országból az Angliai pia-
tzoakra. Meg lehet, hogy a' Frantzia Kor-
mányszék maga üzte ezt a' kereskedést, szin-
te olly szüksége lévén a' pénzre magának,
mint Angliának a' gabonára. Tagadni ugyan
nem lehet, hogy Anglia Országban iszoz-
galmatosan miveltetik a' föld, és sok hely-
lyen bőven is terem; mindazáltal annak az
országba való behordását csak akkor lehet
megtilalmazni, midőn annyi gabonát terem
a' földje, a' mennyire szüksége vagyon —
Whitbread ur, minekutánna a' maga
e' tárgyról való vélekedését kimondetta vol-
na, a' végső meghatározásnak megvárása
előtt a' gyűlésből kiment, a' végzés pedig
egészlen az ő vélekedésével ellenkező ké-
pen tétetődött, és meghatározottat, hogy
a' gabonának külföldről való behordása
ellen esedező levél adattassék a' Parlamen-
tumnak, a' mellyre olly értelmű válasz-
ment, hogyha az Angliai termésnek az ára
annyira alább száll, hogy abból nagy kár
következik a' mezei gazdákra, akkor til-
tasson meg a' gabonának külföldről való
bevitetése, és három hólnapig egyedül
Anglia Orzági termést lehessen a' pia-
tzoakra hordani.

A' Londonban nevededő erköltsi rom-
lottság ellen nagyon panaszalkodnak a' kö-
zönséges újságlevelek; annak megmutatá-
sára azt hozzák elő, hogy az Old Bayl e i
utolsó törvényes gyűlésben 26 ember íté-
tetett halálra. a' kik közt két gyermek
is volt, az egyik 14, a' másik 12 esztendő.
Londonban 1806-dik esztendőben 899 fő-
be járó vétek ellen való processus volt;
1812-ben 1663; az el múlt 1814-dik esz-
tendőben pedig annál is több.

Irlandiában újabb mozdulások vannak
a' Katolikus lakosok közt, 's ujobban
azon igyekeznek, hogy a' Parlamentumnak
mostani gyűlésében a' polgári jussal való
elést megnyerhessék, és egy commissió
azon dolgozik, hogy annak megnyerése vé-
gett elég okot hordasson elő. Abban a'

számos gyűlésben, melly Dublinban a' múlt
Jan. 22-ikén tartatott, az Előülő Lord
Fingál teleyességgel helybe nem hagyta a'
gyűlésnek szándékját, 's készebb voltelő-
ülői hivatalát le tenni, mint abban mege-
gyezni, tanátsosnak nem tartván a' polgári
jús megnyerése végett készített Instantziá-
nak beadását. A' midőn e' miatt a' gyű-
lésnek több tagjaitól kipszegettetett volna,
meg nemult 's a' gyűlést oda hagyta. E'
meglévő helyette O' Connors ur választ-
tatott Előülőnek, kinek előlése alatt a'
gyűlésnek minden tagjai közakarattal meg-
egyéztek abban, hogy a' polgári jussnak meg-
nyerése végett instantzia adatódjon bé a'
Parlamentumnak. Mindazáltal még azon
gyűlésben fel olvastatott egy levele Do-
noughmore Urnak, mellyben magat
akként nyilatkoztatta ki, hogy igen sze-
rentsékeknek tarthatnák magokat az Ir-
landiai Katolikusok, ha mind azokat a' pol-
gári jussokat meg nyerhetnék, a' mellyek-
kel Angliának és Scotiának lakosi élnek;
de hogy ő e' dolog erant a' Parlamentum-
nak valamelly Instantziát adjon bé, arram-
gát nem kötelezheti. Ez a' Dublini kö-
zönséges gyűlés egy bajvívásra szolgáltatott
alkalmatosságot, t. i. egy O' Connel
azon gyűlést a' Beggorly-Corporatió-
nak, az az ringyongy gyűlésnek neve-
zte, melly miatt azon gyűlésnek egyik ne-
vezetes tagja D' Esterre ur tolle elégté-
telt kívánt, és bajnok vivásra hívta ki; a'
minthogy e' folyó Febr. 1 napján, dél-
után három óraker, mindenik két két
secundánszal a' városon kívül megjelent;
és megegyezvén abban, hogy egymástól 10
lépésre álljanak, a' töltött pisztolyhoz nyul-
tak, és mind a' keuten ugyan egy szempil-
lantatban löttek. D' Esterre ur bajnok
társát nem érvén ő maga pedig tsipótsont-
ján éretvén a' földre le esett. A' jelen volt
seborvosok baza vivén ötet a' rajta esett se-
bet szoroson megvizgálták, 's úgy találtak,
hogy a' golyobis tsipótsontjának husábamé-

lyen bément, és veszedelem nélkül kidem lehet azt metszeni.

A' Bétsi Congressusban volt Anglus Minister Castlereagh úr a' meghatározott időre Londonban megérkezett és e' folyó holnap 9-dik napján mind a' Felső mind az Alsó Parlamentumi gyűlés elkezdődött, az elsőben az előre meghatározott tárgyak elővételtek; de mivel kevesen voltak, a' Ministerekkel ellenkezők, semmi vetelkedés közöttök nem volt; ellenben az A. Parlamentum gyűlésében külömbkülömbféle tárgyak fordáltak elő, a' mellyekre a' Ministerektől feleletet vártak. Nevezetesen a' birtokokra vetett taksá ellen beadott instantzia ellen sokan fel költök, azok közt Posomby úr azt tudakozta, mi indította a' Ministeriumot annak kívánására, annál inkább, mivel az arról hozott törvénynek a' jövő Apr. 5-dik napján meg kellene szünni? A' Finantiára ügyelő Minister erre így szólt: Hogy ha szinte fel nem forgott volna is ez a' kérdés, ő mindazáltal e' folyó holnap 17-dik napján az A. Parlamentumnak tagjait egy bizonyos finantiális tárgyra figyelmetessé tette volna, a' melly ha helybehagyatódna, semmi szüksége nem lenne arra N. Britanniának, hogy a' vagyonosságra vetett taksát a' jelenvaló esztendőnek felsegállítására is fel vegye. Ezen ki nyilatkoztatásra Posomby Whitbread és Generál Gascoigne urak egynéhány jegyzést tettek. 's tudni kívánták, hogy azon esetre, megújítatódna e' ez a' taksá, ha a' Parlamentum eleibe tételendő intézetek bé nem vétetődnének, avagy alkalmatossá tenné e' a' jelenvaló környüállások közt azon meghagyattatása a' Státusok felsegállítására.

Spanyol Ország.

A' Journal de Paris nevezetű Párisi újságlevél Madritról azt beszéli, hogy a' Spanyol Királyi első Minister Cevallos a' Liberaleseknek az az, a' szabad gondolkozású Spanyoloknak és az Afran-

ceradosoknak, az az, a' Frantziákkal egyetértőknek hasznokra javasoltatott amnestia, az az, elfelejtővégzés, minekutánna a' Castiliai főtanátsban sok vetelkedés lett volna arról, 's minekutánna meg mutatódott volna, hogy a' nélkül számos Spanyol Országai lakosok kibujdostak hazájokból, és ezután is sokan kibujdosnának, helybehagyatott? Azoknak számok, a' kik VII. Ferdinand Királynak Spanyol Országba való visszamenetele után, kibujdostak, meg nem lehet határozni. A' Király felvén attól, hogy ennek az amnestiának rossz következtetése lenne, a' maga titkos tanácsait össze hívatta, az amnestiát szoroson megvizsgálta, 's annak közönségessé tételét továbbra halasztotta.

Don Cevallos királyi Minister, a' ki a' maga hazájának szerentséjét és boldogságát öregbiteni kívánna, és a' Király udvari tsapodársainak játszó lapdája lenni nem kíván, ismét azt kezdette sürgetni, hogy ezt az emberiséggel ellenkező intézetet el kell törteni, és megmutatta a' Fels. Királynak sok fontos okokkal, hogy elkerülhetetlenül szükséges legyen, a' kiköltözésnek meg akadályoztatására minden külömböző értelmeket és részre hajlókat össze kaptsolni, a' kiköltözésnek véget vetni, melly által Spanyol Ország sok ezer jobbágyaitól megfosztatna, és azon kellene dolgozni, hogy az ő Felsege alattvalói egyesítenek, 's végtére letsendesednének. Minister Cevallosnak ezen tanácsadását végtére a' Király is helybe hagyta, es a' fellyebb nevezett amnestiának kihirdetését más időre halasztotta, 's egyszermind azt ígérte, hogy olly decretumot fogna kihirdettetni, mellyben minden hazájokból kiköltözött jobbágyainak, akár a' Cortesekhez tartoztak azok akár a' frantzia armádákat követték, akár a' politika vélekedések miatt hazájokból kiköltözni kénytelenítették, Királyi engedelem fog adatni. Hogy ha ez a' decretum reménységünk szerént gyakor-

lásba vétetődik, 40,000 emberrel, 's többel is nevékédni fog Spanyolországnak népessége, és azok a' Spanyol országi születésű lakosok, a' kik Frantzia, Olasz, 's Anglia Országokban a' Helvétziai Respublikába és Amérikába kiköltöztek, születések földére vissza fognak térni. A' mint a' közönséges újságlevelek állatják, VII Ferdinand Királynak ez a' végzése, e' folyó Febr. 15-dik napján fog ott kihirdettetni; azonközben a' Procurandor és Alalaya nevezetű Spanyol Országi két újságlevelek még most is abban törik a' fejeket, hogy VII. Ferdinand Királyt a' Liberalesek, a' Francesadesek, sőt a' Franciaák ellen is felingereltyék.

A' Madritti Jakosok a' Corteseknek szerentsétlen deputatusain nagyon szánakoznak, a' kik tudniillik rész szerént a' királyi testőrző seregnak kaszármájában, rész szerént a' St. Martino templomában ülnek fogságban. Sokan abban a' reménységben vannak, hogy ezek a' szerentsétlen emberek nem sokára szabadon fognak bocsátatni, leg alább a' nép is nagyon kívánnya azt — Argelles régen kimehetett volna a' tömlőtzből, de ő a' Királynak megköszönte, ha személyének bátorságával nem élhetett volna, mellyet még eddig egy Cortesek deputatusának sem engedett. Eő Felsége (Corteseknek nevezettek azok Spanyol Országba, a' kik Bonaparte Jósef Spanyol Ex-Király uralkodása alatt a' Frantzia fogságba volt VII Ferdinand hívségében megmaradtak, és mivel nem tudták előre, mitsoda sorsra fogva hazájok jutni, annak közboldogságára nézve közönséges gyűlést tartottak, annak Constitutzóját megváltoztatták, és hogy az előbbi despotismusok nyaka szakadjon, a' tribunális inquisitiót, az az, az eretnekeket üldöző ítélő széket köz akarattal eltörölték, és mindenféle vallású lakosoknak, még a' Zsidóknak is szabad vallásbeli gyakorlást engedtek.

Azok a' derék vitézek, a' kik ennek előtte a' hanseatica legiohoz tartoztak, erősen sürgetik, hogy a' Hamburgi Tanács adjon nekik vagy adasson nekik valamely emlékeztető tzimert, vagy valamely más külső jelt, melly tanubizonyosága legyen annak, hogy ők mint önkényen való vitézek a' baza megszabadításában hasznos eszközök voltak. Ezt az ő kéréseket bétellyesíteni azokból nem tartotta illendőnek lenni a' Tanács, hogy az illy tzierek illy kis respublikát nem illetnek. Mivel mindazáltal tudtokra esett, hogy Lübeck, és későbbben Bréma városa is meghalgatták az ő kéréseket, a' Hamburgi Kormánysek is fogja azoknak a' városoknak példajokat követni.

A' Berlińi újság leveleknek 16-dik és 18-dik Februariusi darabjaiban azok a' Német országi tartományok, mellyekkel a' Pruszsziai Birodalom öregbítettni fog, előszámláltatnak. Ezekről ugyan az Austriai Beobachter is, Februarius 21-dik napján költ darabjában emlékezett, de mivel a' Bécsi Congressusnak minden munkái és végzése mélységes titokban tartatnak, és a' mit azokról vagy a' Frankenthal Kronika, vagy más politikus újság levelek hirdetnek, azokat inkább vélekedéseknek, és hozzávetéseknek kell tartani; enis azokat valóságoknak nem tartottam, nem is tarthatom mind addig, míg maga a' Congressus kihogya hirdettetni, e' pedig mikor fog lenni, senki sem tudhattya bizonyosan.

Mivel mindazáltal, a' Berlińi újságvelek után, a' Bécsi udvari újság leveleknek 26-dik Februariusi darabjában is emlékeztetetik azokról: mi sem sajnállyuk a' Magyar Publikummal közleni. Ezen Berlińi tudósítások szerént a' Pruszsziai birodalommal fog össze kaptosztatni,

1). Nagy Lengyel Országból a' Póse-
ni, és Gneseni Vajdaságok egészen; a'
Kalischi és Siradiai Vajdaságokból a'
Prozna folyóviz-bal partjának nagy ré-
sze. A' Prozna folyóviznek Vártába
való befolyásától Peiserinnel átalallela-
be az egész Várta környéke, és annak bí-
rásánál fogva a' Silezia és napnyugotti Prusz-
szia közt lévő szegelet.

2). A' megmaradandó Saxonia birni
fogja a' báróm szegletű három szegnek tompa
lineáját, mellynek fundamentom lineája
Zaidenbergtól Luzatiába, az Albis folyó
vizén a' Cseh országi határnak menté-
ben Franconiaig megyen; ellenben
a' tompa szegelet Lipsián által kinyulik.
Az elmetszetett részen keresztől megyen
Hálaig, ott a' hol a' Scalai kerület ed-
dig külön volt, választva, napnyugotig és
éjszakra a' Pruszsziai Státusokkal, nevezetesen
Sileziával és Marchiával egyenes ösz-
vekapcsolásban, a' más oldalon pedig déli és
napnyugot felé Saxonianak Merseburgi,
Weissenfeldi, és Thüringiai köröyekein;
a' Saali kerület Nordhausen-
sennel, Mühlhausennel és Aichfeld-
del öszve kötötte. Ezen által engedés ál-
tal a' Querfurthi, Dámei, és Jüter-
becki uradalmak is, azok t. i. mellyek hajdan
Magdeburghoz tartoztak, de a' Westfaliai
békesseghben attól elszakasztatván, Saxoniá-
val öszve kaptoltattak, most is azzal fog-
laltatnak öszve. A' Mannsfeldi Gróf-
fág, melly egész századig felvölt osztva,
most ismét egészét fog tenni, és azok a' vá-
rosok, a' mellyekben Luther Márton
született és nevedekett, e' mellett Aisle-
ben és Wittembergaismet egy Protestan fe-
jedelem uradalma alatt fognak lenni.

3). A' Pruszsziai birtokok Westfaliá-
ban a' Wésér folyóviztől fogva a' Rhenus
folyóvizéig leg alább egy uton öszve les-
nek kötötte. Mivel Korvey avagy a'
Körveyi püspökség, melly a' Lüne-
willi békeség után az Orániai Háznak

alsó Belgiumban szenvedett kárának ki-
potolására adatott vala, most Paderbornal
es ez ismét Markival, és a' régi birtokok-
kal határos leszen, a' mellyhez kaptoltat-
nak napnyugot felé a' Rhenus mentébe
Bergia Westfaliában, melly ennekelőtte a'
Koloniai Ersekséghez tartozott vala, a'
Westfaliai hertzegeég, az Orániai házhoz
tartozott Nassaui birtokok. A' Marki Gróf-
ság kerületében fekvő Dortmund városa
mar ennekelőtte is védelem alatt volt Pru-
szia ellen.

4). A' Rénusnak balpartján fekvő
előbbeni birtokait, ugymint Cliviát,
Geldriát és Mörsiát, ezután is megfogja
Pruszszia tartani, és új keresményeivel
egyetemben, (ki vévén a' Haszsziahoz tar-
tozó részeket, a' Hollandiai határoktól fog-
va tsak nem egészen Maguntziáig birni.
Mostani fő birtokai, a' mellyek t. i. Prusz-
szianak adattak, a' Juliacumi hertzegeéget
tsak nem egészen magokba foglalják,
ennekfelette az egész Koloniai és Fri-
eri választó fejedelemségeket, az utolsób-
bat, melly a' Moselnak mind a' két részén
fekszik, a' Moguntziái határig, végtére
Kolonia is, és ama jó bor terméséről híres
Babarak is Pruszsziahoz fognak tartozni en-
nekutánna. Méltó leszen megjegyezni,
hogy a' Juliacumi és Kléviai örökös Státu-
sok tsak nem egészen Pruszszia birtokába
lesznek — Melly nagy külömbség legyen
az Austriai Beobachternek, és a' Berlini
újságleveleknek e' tárgyról való előadások
közt, minden értelmes olvasók megtille-
tik, ugyan erre való nézve jobb leszen a'
Bécsi Congressusnak végzéseit, hivatalzer-
rent való újságokban olvasni, mint az
Alsó-Palatínatusban fekvő Frankenthal
Kronikából darabonként kisedegetni.

A' Bécsi Congressusra meg eddig meg
nem jelent Német Országi Fejedelmeknek
meghatalmazott követjei, e' folyó holnap
2-dik napján következő igen fontos irást
adtak bé Metternich és Hardenberg

Hercegeknek: A Párisi békeséges traktátum meghatározása szerint, már több hónapoktól fogva itt vannak az alább irtak, és már régtől fogva meghitelesítették magokat meghatalmazott levelüknek bemutatása által: még is mindzállal a jelenvaló szempillantásig is semmi formális tudósítást nem vehetnek azoktól a Német Országai Hatalmasságoktól, a kik azon békeséget kezek aláírásával meg erősítették. Ez a tselekedet elegendő arra, hogy az alább irtak a magok írásaira adandó választ a jelenvaló írások által ismét sürgezzék, hogy a Német Országai Congressus dolga a jövődéli egészen minden tagjainak összevgyűjtetése által minél előbb elővétetődjön, és hogy a jövődéli Német Constitutziónak tárgyai szabad tanátskozással meghatározottassanak.

„Egész bizodalommal reménylik az alábbirtak, hogy egyedül ezen az utonteljesíthetőkbe Német Ország várakozása, és egyedül ez által eszközölthetők a belső igaz nemzeti összekapcsoltatás és egesség. Valamint minden tárgynak különös folytatása már magában is káros, úgy a közönséges dolgoknak folytatása is akkor lehet szerentsés kimenetelű, midőn minden részek egyenlő erővel nyulnak a dologhoz. A Német Országai Congressusnak gyűlése előre elkészült munkákat teszen azon nagy tárgyról, és annak magános ágairól olly deputatiók által, mellyek előre kiválasztatoak — Abban a szempillantásban, mellyben mindenek azt óhajtyák, hogy a magános Német tartományokban is országos Constitutió állittasson fel, közönséges igasságnak lehet tartani, hogy a köz jól közönséges erővel és munkálkodással sokkal jobban lehet öregbíteni, mint a magánosoknak iparkodások által, és hogy a jó és

igasság mindenkor erősebb, ha azok köz erővel vétetődnek munkába — Vegtérreménylik az alább irtak, hogy ők az ó eddig való ki nyilatkoztatások által mind azt végbe vitték, a mit az ó kötelességektőlők kívánt, és hogy az őket meghatalmazók bizonyossan mindeure reá foguak állani, a mit a Német Országai szövetségbe a Státusoknak egysége, maga erejűége és törvényes szabadsága tőlők kívánhatnak; arra való vézve reménylik is, hogy az ó helyes és igasságos kívánások be fog tellyesítettai. Egész örömmel nyulnak az alább irtak ahoz az alkalmatossághoz, mellyben ők Metternich és Hardenberg herczgek eránt való melységes tiszteleteket ki nyilatkoztattyak — Költ Bécsben, Febr. 2-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Minémü foglatú írást küldötték az alább irt Pruszsiai Királyi Ministerek Metternich Császári Kir. Ministernek, a következőből ki tettik: „Metternich Eő Hertzegségé kétség kívül vette azon jegyzést, mellyben a Német Országai Fejedelmeknek és Státusoknak meg hatalmazott követjeik a többi közt azt kívánnyák, hogy a Német Országai Congressus minél elebb elkezdődjön, és abban a jövődéli Német Országai Constitutziónak tárgyai szabad tanátskozással és köz végzés által folytatassanak. Az alább irtak már szóval is kijelentették hertzeg Metternichnek az ó eleven kívánásokat, hogy már most a Német Országai Constitutziónak tárgyairól is tanátskozzanak, és hogy ők azon eleve tett munkáikat is minden haladék nélkül közleni fogják Eő Hertzegségével, a mellyet e végre készítették vala.

(A többi következik)

Febr. 25-dik napján adtak 100 Forint Huszas penzért 267 1/2 forintot Váltóztédulában. Egy Cs. aranyért 12 forintot 28 kr.